

Datum

Tjänsteskrivelse

Vår referens

Ilona Holmgren

Utredningssekreterare

karin.thulin@malmo.se

Hjälpmedel i Malmö stad med remissynpunkter FSN-2025-6397

Sammanfattning

Bakgrunden i ärendet är en rapport från stadsområdesnämnd Innerstaden till kommunstyrelsen 2015, i vilken det framgår behov av tydliga beslutsvägar för att främja likställighet och kostnadskontroll, politisk viljeinriktning kring Malmö stads ambitionsnivå angående hjälpmedel och tydliggörande av malmöbons egenansvar kontra Malmö stads hjälpmedelsansvar.

Kommunstyrelsen beslutade därefter ge stadskontoret i uppdrag, att i samråd med stadsområdesförvaltningarna återkomma med förslag till hjälpmedelshantering under hösten 2016.

November 2016 beslutar kommunstyrelsen att skicka förslag om hjälpmedelshantering på remiss till sociala resursnämnden och samtliga stadsområden. I detta ärende redovisas remissinstansernas synpunkter samt förslag för beslut.

Förslag till beslut

Vård och omsorgsberedningen beslutar föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad (bilaga 1) som gällande från 2017-09-01,

att anta Förslag på förändringar av nuvarande sortiment (bilaga 2) med kompletterad riskanalys (bilaga 2a) som gällande från 2017-09-01,

att anta Modell för hjälpmedelsbeslut (bilaga 5) som gällande från 2018-01-01 i Malmö stad,

att anta stadskontorets förslag om hjälpmedel i kommande organisation samt

att översända ärendet för kännedom till samtliga stadsområdesnämnder, Sociala resursnämnden, interimistiska vård- och omsorgsberedningen och interimistiska funktionsstödsberedningen.

Beslutsunderlag

- . Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad 160923 (bilaga 1)
- . Uppsala Manual_Beslutsstod_131115 (bilaga 3)
- . Förslag på förändringar av nuvarande bassortiment (bilaga 2)

- . Låneförbindelse 20160926 (bilaga 4)
- . G-Tjänsteskrivelse VoO beredning 20170315 Hjälpmedel
- . Särskilt yttrande (M) (L) från stadsområdesnämnd Norr
- .
- . Remissvar från stadsområdesnämnd Norr
- . Remissvar från stadsområdesnämnd Väster
- . Remissvar från stadsområdesnämnd Innerstaden
- . Protokollsutdrag samt särskilt yttrande (M) (L) från stadsområdesnämnd Innerstaden
- . Remissvar från stadsområdesnämnd Söder
- . Protokollsutdrag stadsområdesnämnd Söder
- . Remissvar från stadsområdesnämnd Öster
- . Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- . Remissvar från sociala resursnämnden
- . Reservation (SD) från sociala resursnämnden
- . Protokollsutdrag från sociala resursnämnden
- . Remissvar från Malmö centrala pensionärsråd
- . Remissvar från SPF Seniorernas Samorganisation i Malmö
- . Remissvar från PRO Samorganisation Malmö
- . Protokollsutdrag och särskilt yttrande (M) (L) samt särskilt yttrande (SD) från stadsområdesnämnd Öster
- . Remissvar från Malmö stads råd för funktinshindesfrågor
- . 2a Riskanalys hjälpmedel 170214 (bilaga2a)
- . Modell för hjälpmedelsbeslut i Malmö_2017 (bilaga 5)
- . Beredningsbrev VoO 20170315
- . Särskilt yttrande VoO (M o L)
- . Särskilt yttrande VoO (SD)

Beslutsplanering

Vård- och omsorgsberedningen 2016-10-19

KS Arbetsutskott 2016-10-24

Kommunstyrelsen 2016-11-02

Vård- och omsorgsberedningen 2017-03-15

KS Arbetsutskott 2017-03-20

Kommunstyrelsen 2017-03-29

Ärendet

Utgångspunkt för ärendet är rapporten *Hjälpmedel i Malmö stad* (STK-2015-855) från stadsområdesnämnd Innerstaden. Den sändes till kommunstyrelsen 2015. I rapporten föreslås tydligare hantering och organisering för att förbättra likställigheten kring hjälpmedelsförskrivning, gällande hjälpmedel med anknytning till Hjälpmedelscentrum i Malmö. Kommunstyrelsen beslutade 2015-10-28 uppdra åt stadskontoret att i samråd med stadsområdesförvaltningarna återkomma med förslag till hjälpmedelshantering under hösten 2016, med utgångspunkt i rapport från stadsområdesnämnd Innerstaden. Nedanstående beskrivet remissförslag togs fram.

Kommunstyrelsen beslutade att skicka förslaget på remiss till samtliga stadsområdesnämnder och sociala resursnämnden med svarstid till 2017-01-31. I detta ärende redovisas inkomna yttranden och stadskontorets förslag till beslut.

Bakgrund

I rapport från stadsområdesnämnd Innerstaden uppmärksammas ett ökat behov av kommunala inriktningsdokument, stödstrukturer och regelbunden uppföljning av hjälpmedelsområdet för att understödja omvärldsförändringar. Befintliga policydokument bedöms inte ge tillräckligt stöd för förskrivning och hjälpmedelshantering.

I rapporten föreslås tydliga beslutsvägar för att främja likställighet och kostnadskontroll, politisk viljeinriktning kring Malmö stads ambitionsnivå gällande hjälpmedel och ett tydliggörande av malmöbons egenansvar kontra Malmö stads hjälpmedelsansvar.

Remissförslaget i korthet

Förslag i utsänd remiss har som mål att lägga en grund för hur förskrivning ska ske av individuellt utprovade kommunala tekniska hjälpmedel till malmöbor, 20 år eller äldre. Förslaget knyts till och tar utgångspunkt i Hjälpmedelsguiden Skåne och i anvisningar framtagna av *Samverkansorganisationen för hjälpmedelsfrågor i Skåne, Kommunförbundet Skåne (KFSK)*, vilka har antagits i Malmö stad (STK-2015-855).

Det föreslås att hjälpmedel i Malmö stad definieras som förskrivningsbara CE-märkta hjälpmedel, definierade enligt medicintekniska direktiv. I samband med förskrivning av dessa hjälpmedel har förskrivare ansvar för bedömning, uppföljning och dokumentation.

Det föreslås *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 1) med fastställda bas- och utanför bassortiment av hjälpmedel.

Beslut om hjälpmedel förordas ske enligt föreslagen modell i fyra nivåer.

Nivå 1: Förskrivning av hjälpmedel från bassortiment. Förskrivare säkerställer att processen sker enligt Malmö stads anvisningar.

Nivå 2: Förskrivning av hjälpmedel från fastställt utanför-bassortiment, beslut sker i samråd med hjälpmedelskonsulent.

Nivå 3: Beslut om hjälpmedel utanför fastställda sortiment. Av förvaltningarna utsedda representanter bildar en beslutsgrupp för hjälpmedel, vilka har mandat att fatta särskilda beslut om hjälpmedel, utanför det fastställda sortimentet.

Nivå 4: Beslut om bas- och utanför bassortiment, in- och utfasning av hjälpmedel samt övergripande förändringar gällande Malmö stads hjälpmedelsverksamhet sker vid årlig politisk översyn.

Samarbetsformer föreslås mellan bostadsanpassnings- och hjälpmedelsverksamheten i ärende som kan komma att beröra hjälpmedelsförskrivning och/eller bostadsanpassning.

Samarbetsformer mellan förvaltningar är nödvändiga, inte minst för kostnadsbildningen framöver.

Det förordas att *Manual för beslutstöd* (bilaga 3) tillämpas

- vid behov inför förskrivning av produkter utanför bassortiment nivå 2 och
- alltid vid särskilda beslut från beslutsgruppen för hjälpmedel i nivå 3.

Information till medborgare föreslås på www.malmo.se, kriterier för Malmö stads hantering av hjälpmedel blir tillgängliga, enligt en modell kallad behovstrappan. Behovstrappans steg synliggör hjälpmedelssortiment och gällande förskrivningsanvisningar.

En ny moderniserad *Låneförbindelse* (bilaga 4) föreslås för hjälpmedel. Det införs ersättningsskyldighet, i de fall förskrivare bedömt att behovet upphört och patienten inte återlämnar hjälpmedel.

Några hjälpmedelsfrågor har under utredningen identifierats och behöver utredas vidare. Exempelvis möjlighet för malmöbor eller icke folkbokförda i Malmö att via egenansvar hyra hjälpmedel samt förhållanden mellan hjälpmedel inom hälso-och sjukvård och arbetstekniska hjälpmedel.

Remissinstansernas synpunkter

Nedan ges kort sammanfattning av yttranden. Politiska reservationer och yttranden redovisas under respektive remissinstans.

Stadsområdesnämnd Norr

I stadsområdesnämnd Norr har Moderaterna tillsammans med Liberalerna lämnat särskilt yttrande.

Nämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget men anser att vissa utbildningsinsatser kommer att kosta arbetstid för den personal som ska utbildas och att tid behövs för att legitimerad personal ska sätta sig in i behovstrappan. Vidare behöver mandatet för beslutsgruppen för hjälpmedel tydliggöras och representanterna få utbildning i *Manual för beslutstöd*. Det lyfts även att personal från vård och omsorg idag förskriver till brukare som tillhör Sociala resursförvaltningen och att kommande organisationsförändring innebär att hjälpmedelscentrum riktas till båda nämnderna vård och omsorg och funktionsstöd.

Stadsområdesnämnd Öster

I stadområde Öster har Moderaterna tillsammans med Liberalerna lämnat särskilt yttrande, så även Sverigedemokraterna.

Nämnden ställer sig positiv till framtaget förslag. Nämnden anser att hjälpmedel som inte kräver en bedömning av legitimerad personal kan hanteras enligt ett egenvårdsansvar. Hjälpmedel som ingått i kommunens åtagande och nu föreslås bli egenvårdsprodukter kan innebära kostnader för den enskilde, samtidigt konstateras möjligheter för att själv välja vilken produkt man vill införskaffa.

För malmöbor som inte kan ta till sig digital information ges uttryck åt behov av andra informationsvägar. Informationsmaterial på lätt svenska och olika språk föreslås som komplement.

Gällande vidare utredning föreslås att hyresförbindelse upprättas i samråd med jurist, likt den föreslagna låneförbindelsen. Frågor om patientsäkerhet, avgifter och huruvida behov av tillfälligt bruk kan tillgodoses av annan aktör behöver beaktas.

Stadsområdesnämnd Söder

Nämnden ställer sig positivt till förslaget. *Förslag på förändringar av nuvarande bassortiment (bilaga 2)* anses sakna konsekvensbeskrivning av hur kvinnor och män med behov av hjälpmedel påverkas av förslaget. Nämnden tycker också att hjälpmedel bör återbrukas i större utsträckning.

Stadsområde Väster

Nämnden ställer sig positiv till förslaget i sin helhet. En synpunkt rör förflyttning av beslutsmandat i nivå 2 från sektionschef till hjälpmedelskonsulent, vilket anses kunna leda till oklarheter kring budgetansvaret och bör tydliggöras.

Gällande beslut om hjälpmedel nivå 3 uttrycks att kompetens, mandat och uppdrag bör ställas i relation till vilka funktioner som ska ingå i denna grupp. Information till malmöbor om hjälpmedelsverksamheten och forskrivningsprocessen föreslås vara enkel och lättläst.

Stadsområdesnämnd Innerstaden

I stadsområdesnämnd innerstaden har Moderaterna tillsammans med Liberalerna lämnat särskilt yttrande.

Nämnden är positiv till förnyad och förtydligad hjälpmedelshantering i Malmö stad.

I förslag om beslutsmodell med hänsyn till nytta, effekt och kostnader understryker nämnden även vikten av patientsäkerhet. De anser att det är viktigt att beakta förskjutningar från slutenvård till öppenvård angående tillgängliga resurser för ändamålet. Nämnden tycker det är viktigt att utbilda metodstödjare tillgängliga för verksamheten, för att beslutstödet ska användas ändamålsenligt.

Volymen av hjälpmedelsärenden bedöms vara störst i den framtida Vård- och omsorgsnämnden men de mest komplexa ärendena anses falla inom ramen för funktionsstödsnämnden och båda förvaltningarna bör vara representerade i beslutsgruppen för hjälpmedel.

Nämnden anser att det är av yttersta vikt att den fortsatta politiska hanteringen av hjälpmedelsfrågor blir tydlig, inför införande av den nya organisationen från 1 maj 2017.

Nämnden saknar riskanalyser inför förändringar av nuvarande bassortiment och menar att riskanalyser alltid bör utgöra underlag inför beslut om förändringar i bassortimentet.

Sociala resursnämnden

I sociala resursnämnden har Sverigedemokraterna lämnat in reservation.

Nämnden ställer sig positiv till förslaget.

Nämnden uttrycker att digital informationsväg behöver kompletteras för att erbjuda medborgare möjligheter att inhämta information på annat sätt.

Förtydligande önskas med punkt-disposition gällande *Modell för hjälpmedelsförskrivning* (s.7 i ärendet) så att läsaren lättare kan skilja rubrikerna i rutorna samt gällande *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (s.9) benämns ”policy” vilket anses skapa otydlighet varför det föreslås att samma begrepp används i hela ärendet.

Förslag på förändringar av nuvarande bassortiment (bilaga 2) anses ge otillräcklig information för att läsaren ska förstå vilket hjälpmedel det rör sig om och det föreslås att beskrivning hämtas ur *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 1).

Nämnden betonar vikten och behovet av att påbörja utbildningsinsatser för ny hjälpmedelshantering. Kvarstående frågor anses viktiga för att hjälpmedelshanteringen ska bli optimal utifrån de nya riktlinjerna.

Stadsbyggnadsnämnden

Nämnden ställer sig positiv till förslaget och anser att samsyn mellan olika verksamheter om vad som betraktas som hjälpmedel och bostadsanpassning kan innebära större kostnadseffektivitet.

Det anses särskilt viktigt i förhållande till förslag i ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Det kommunala utbudet av hjälpmedel anses kunna vara avgörande för huruvida bostadsanpassningsbidrag ska beviljas eller inte.

Malmö centrala pensionärsråd

Rådet ställer sig i stort bakom förslaget. Det råder oenighet gällande vissa förskrivningsbara hjälpmedel som föreslås utgå ur sortimentet med hänvisning till egenansvar. SPF-seniorerna anser att det förefaller relevant med egenansvar och PRO anser att borttagande av enklare hjälpmedel kan inverka på äldres ekonomi eller hjälpbehov. Återanvändning av hjälpmedel, fokus på individens behov och kvalitativa förbättringar anses viktigt vid politisk översyn.

Malmö stads råd för funktionshinderfrågor

Rådet poängterar att brukarens behov alltid måste komma först och att ekonomiska skäl inte får påverka brukarens behov av bostadsanpassning och hjälpmedel.

Rådet tycker det är bra med en låneförbindelse. Slutligen anser rådet att uppföljning alltid bör ske av återlämnade hjälpmedel. I första hand bör funktionsdugliga hjälpmedel återanvändas.

Stadskontorets förslag om hjälpmedel i kommande organisation

Sammanfattande förslag

Stadskontorets förslag sammanfattas först och utgångspunkterna redovisas därefter.

Stadskontoret föreslår

- att hjälpmedelsförskrivning enligt modell i fyra nivåer (bilaga 5) börjar gälla den 2018-01-01,
- att revidering med politisk beredning årligen blir ett ansvar för och sker i samråd mellan funktionsstödsnämnden och vård och omsorgsnämnden. Genom ömsesidiga beslutsgrunder, sortiment och riktlinjer kan likställighet för Malmöbor uppnås,
- att Malmö *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 1) börjar gälla från den 2017-09-01,
- att *Manual för beslutstöd* (bilaga 3) används vid bedömning enligt beskrivning i nivå 2 och 3,
- att *Förslag på förändringar av nuvarande sortiment* (bilaga 2) med kompetterad *riskanalys* (bilaga 2.a) antas som gällande från den 2017-09-01. Fastställande innebär att Malmö stad efter detta datum avslutar inköp av föreslagna hjälpmedel samt att sortimentet i *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 1) uppdateras,
- att utskickat förslag på *Låneförbindelse* (bilaga 4) antas och börjar gälla 2017-09-01,
- att befintligt informationsmaterial om hjälpmedel kompletteras med behovstrappan och att tillgänglighet för malmöbor uppmärksammas vid framtagande av informationsmaterial samt
- att vidare utveckling och kvarstående frågor blir ett ansvar för beslutsgruppen.

Politisk hantering

I remissförslaget föreslås regelbunden politisk uppföljning. Pågående omorganisering i Malmö stad innebär att nuvarande stadsområdesnämnder och sociala resursnämnden upphör och ersätts 2017-05-01 med facknämnder. Förskrivning av hjälpmedel utifrån hälso- och sjukvårdsansvar blir ett ansvar för vård och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden. Därmed föreslås att ansvar för revidering och politisk hantering sker i samråd mellan ovanstående nämnder. Hjälpmedelscentrum ansvarar för specialistkunskaper och logistik kring Malmö stads

hjälpmedelssortiment och är idag ett ansvar för stadsområdesnämnd Innerstaden. I *Ny organisation i Malmö stad – Genomförande av organisationsöversynen 2017 – vissa verksamheters organisatoriska tillhörighet* (STK-2017-87) föreslås att Hjälpmedelscentrum organiseras inom funktionsstödsnämnden.

Stadsområdesnämnd innerstaden har uttryckt att störst volym av hjälpmedel förväntas i vård och omsorgsnämnden och störst komplexitet i funktionsstödsnämnden. Förskjutning mot mer vård i hemmet kommer att påverka båda nämnderna/förvaltningarna och frågor om kompetens och resurser kring hjälpmedel kommer vara aktuella och beröra båda nämnderna.

Samverkan gällande hjälpmedelsfrågor mellan förvaltningarna kommer vara ofrånkomlig för att uppnå likställighet.

Grunden för förvaltningssamarbete kring hjälpmedelsfrågor finns genom nätverk och i förslag om beslutsgrupp för hjälpmedel och bostadsanpassning i nivå 3.

Stadskontoret anser att årlig politisk översyn och ställningstagande om övergripande förändringar gällande Malmö stads hjälpmedelsverksamhet inklusive årligt fastställande av förändringar i bas- och utanför-bassortiment med lokala anvisningar är ett ansvar för och bör ske i samråd mellan vård och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden.

Malmö stads sortiment och anvisningar

Stadskontoret bedömer att remissinstanserna är positiva till förslag om *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 1) med fastställda bas- och utanför bassortiment och anser att den kan antas utan ändringar.

Modell för hjälpmedelsbeslut & Sortiment

Samtliga remissinstanser är positiva till förslaget men beaktande av inkomna synpunkter har modell i fyra nivåer ytterligare tydliggjorts.

Nivå 1 Förskrivning sker enligt *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 2) från fastställt bassortiment. Förskrivning följer förskrivningsprocessen.

Nivå 2 Förskrivning sker enligt *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 2) från fastställt utanför bassortiment i de fall nivå 1 inte tillgodoser behov. Hjälpmedelskonsulent involveras alltid.

Manual för beslutstöd (bilaga 3) baserad på kostnadseffektivitet och patientnytta används som underlag inför förskrivning om hjälpmedelskostnader kan överstiga 20 000 kr. Beslutsgruppen nivå 3 får i uppdrag att ta fram definierat regelverk för när *Manual för beslutstöd* är aktuellt.

Nivå 3 Representanter med mandat utses från förvaltningarna. De utgör därefter beslutsgrupp för hjälpmedel/bostadsanpassning, utanför gällande regelverk och utanför beslutat sortiment. Gruppen består av förvaltningarnas representanter ansvariga för hälso-och sjukvård, företrädare för stadsbyggnadskontorets enhet för bostadsanpassning och tillgänglighet, budgetansvarig för rehabverksamheter, hjälpmedelschef och medicinskt ansvariga. Inom gruppen behöver en sammankallande person/funktion utses.

Gruppen förväntas utgöra expertgrupp, väl förankrade i ny hjälpmedelshantering i Malmö stad och föreslås få i uppdrag:

- att fatta beslut om hjälpmedel utanför sortiment, enligt fastställt underlag med *Manual för beslutstöd* (bilaga 3),
- att utgöra sakkunniga om exempelvis upphandling, avtal och medicintekniska produkter

samt

- att utreda kvarstående frågor i ärendet.

Vid nivå 3 beslut tillämpas kontrollfunktionen *Manual för beslutstöd* (bilaga 3). Detta är en systematisk metod för att omsätta riksdagens riktlinjer för prioriteringar och dess etiska plattform till individnivå i samband med hjälpmedelsförskrivning. Med *Manual för beslutstöd* förväntas en säkerställd hantering i fråga om kostnadseffektivitet och patientnytta för såväl den enskilde patienten som för berörda nämnder/förvaltningar och kommunen som helhet. Beslutsstödet kvantitativa och kvalitativa effekter redovisas i årlig uppföljning i samband med politisk översyn. Innan modellen tas i bruk ska beslutsgruppen fastställa hur viktning av faktorer sker.

- Nivå 4** Politisk hjälpmedelsöversyn föreslås en gång per år omfattande in- och utfasning av hjälpmedel, fastställande av bas- och utanför bassortiment samt relevanta kvantitativa och kvalitativa förutsättningar kring hjälpmedelsutvecklingen i Malmö stad. Erfarenheter från beslutsgruppen ingår i den årliga översynen.

Inför att modellen tas i bruk krävs planering och genomförande av utbildningsinsatser som bereder verksamheterna för förändrat arbetssätt. Vid stadskontorets samråd med representanter från förvaltningarna framgår att verksamheten behöver rustas. Förskrivare, hjälpmedelskonsulenter och beslutsgruppen för hjälpmedel behöver information och utbildning inför att ny hjälpmedelsmodell tas i bruk. Stadskontoret delar stadsområde innerstadens yttrande om att informations- och utbildningsinsatser kan ske med ledning av ansvariga metodstödjare. Bedömningen är att modellen därefter kan tas i bruk 2018-01-01.

Det finns behov av att snarast utse representanter från förvaltningarna till beslutsgruppen, att de erhåller mandat för att fatta beslut om hjälpmedel och i förlängningen för de kostnader som uppstår i samband med beslut om hjälpmedel nivå 3.

Förslaget i sin helhet verkar för kostnadskontroll i verksamheten och för likställighet i förhållande till malmöbon. Förslaget kan ses som utveckling av ordinarie verksamhet och rymms därmed inom befintliga budgetramar.

Sortimentsförändringar & egenansvar

Några remissinstanser uttrycker att *Förslag på förändringar av nuvarande sortiment* (bilaga 2) kan innebära kostnader för den enskilde och att det saknas riskanalys.

Förslaget har kompletterats med *Risikanalys* (bilaga 2a) ur patientsäkerhet och med beaktande av kön. Riskanalys är genomförd enligt vård och omsorgs rutin i stadsområdesförvaltning

Innerstaden. I bedömningen har fyra identifierade risker bedömts utifrån sannolikhet och allvarlighetsgrad och av analysen framgår att riskerna värderats 1-6 poäng av maximalt 16 poäng.

Förskrivning av hjälpmedel är en hälso- och sjukvårdsåtgärd och förskrivaren ansvarar för att bedöma behovet, behandla och följa upp förskrivna hjälpmedel.

Ett förtydligande som kan anses viktigt att betona om föreslagna produkter för utfasning, är att medicinsk bedömning inte behövs, varför hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för bedömning, utprovning och anpassning inte är aktuella.

Hjälpmedel som inte fordrar medicinsk kompetens är ett egenansvar för malmöbon. Följande kan konstateras vid egenansvar:

- Hälso- och sjukvårdens kompetens behövs inte vid individuell utprovning.
- Analys och uppföljning av risk, funktion och nytta i förhållande till hjälpmedlet behövs inte.
- Hjälpmedlet behöver ingen anpassning och därmed finns inget behovet av förskrivarens

bedömning eller ansvar för funktion och egenskaper.

- Sannolikhet för tillbud/skada är obefintlig.
- Medborgaren kan själv avgöra nyttan med att införskaffa produkten, eftersom hjälpmedlet troligtvis kan kompensera ett aktivitets hinder
- Produkten finns tillgängligt på den allmänna marknaden

I samband med att malmöbor har kontakt med Malmö stads hälso- och sjukvårdspersonal för konsultation eller bedömning inför förskrivning tas en hälso- och sjukvårdsavgift ut per kontakttillfälle. Marknadspriser, för hjälpmedel som föreslås för utfasning, varierar men i flera fall kan produktens värde vara lägre än en hälso- och sjukvårdsavgift. Produkterna finns tillgängliga i öppen handel och den enskilde kan själv bedöma sitt behov, ta ansvar för sin hälsa och göra bedömning om vad han/hon behöver införskaffa, som ligger utanför hälso- och sjukvårdens ansvarsområde.

Beslut om *Förslag på förändringar av nuvarande sortiment* (bilaga2) innebär utfasning av vissa hjälpmedel, revidering av sortiment i *Riktlinjer för hjälpmedel i Malmö stad* (bilaga 1) samt att inköp av utfasade hjälpmedel avslutas 2017-09-01.

Egenvård i detta ärende handlar om aktiva åtgärder som den enskilde själv kan vidta för att underlätta vardagslivet utan kontakt med hälso- och sjukvården.

Begreppet egenvård kan även ha annan betydelse som inte är relevant för detta ärende. Egenvård i annan bemärkelse kan innebära hälso- och sjukvårdsåtgärder utförd av en enskild person vilket beskrivs i Socialstyrelsens egenvårdsföreskrift SOSFS 2009:6 *Bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård*.

Behovstrappa, transparenta riktlinjer och information

I utsänt remissförslag föreslås tillgänglig information till medborgare genom påbyggnadsmodulen *behovstrappan* i verksamhetssystemet Sesam. I några yttranden förordas att webbinformation kompletteras med lättläst och tillgänglig information.

Stadskontoret anser att information om hjälpmedel med behovstrappan handlar om servicenivå till malmöbor och ska, liksom information inom alla områden, verka för att vara tillgänglig. Inför lansering av behovstrappan bör FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och råd från *Myndigheten för delaktighet* beaktas, innebärande att:

- *Se till att texten på sidan kan läsas med talsyntes.*
- *Märk bilder med så kallade alt-texter som beskriver vad de föreställer.*
- *Se till att layouten gör att det är lättare att begripa hur man navigerar på sidan.*
- *Navigeringen på sidan ska fungera med tangentbord (inte endast med musklickningar).*
- *Information kan finnas på fler sätt än i text, till exempel ljudfiler med mänskligt tal eller filmer med teckenspråk.*

Låneförbindelse

Förslag på *Låneförbindelse* (bilaga 4) har bifogats remissförslaget och stadskontoret bedömer att förslaget kan antas utan ändringar.

Hyra av hjälpmedel och kvarstående frågor

I utskickat remissförslag identifieras områden som behöver klargöras kring hjälpmedel såsom hyra av hjälpmedel i Malmö stad, tydliggörande mellan hjälpmedel inom hälso- och sjukvårdens

område och arbetstekniska hjälpmedel för personalen.

Beslutsgruppen kan anses börja vara specialistfunktion gällande hjälpmedel/bostadsanpassning och föreslås ansvara för vidare utveckling och förvaltning av hjälpmedel i Malmö stad.

Återanvändning av hjälpmedel

I yttranden har återanvändning av hjälpmedel framförts, vilket kan behöva förtydligas.

Återlämning, återanvändning och återvinning innebär fortlöpande överväganden för Hjälpmedelscentrum.

I samband med att hjälpmedel förskrivs från Malmö stad sker registrering med koppling av hjälpmedel till person. I samband med att behov upphör och hjälpmedel som tillhör Malmö stad återlämnas, sker avregistrering.

Hjälpmedelscentrum har i uppdrag att återanvända återlämnade hjälpmedel och arbetar kontinuerligt med överväganden vid återlämning. Patientsäkerhet, hygienaspekter, tekniska och ekonomiska prövningar sker inför beslut om återanvändning eller kassering av återlämnade hjälpmedel.

Vid återvinning av kasserade hjälpmedel har Hjälpmedelscentrum uppdrag om att sortera avfall.

Ansvariga

Birgitta Vilén-Johansso Avdelningschef

Jan-Inge Ahlfridh Stadsdirektör